

РОЛЬ ПРЕВЕНТИВНОЇ МЕДИЦИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Чорненька Ж.А.

*Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний
медичний університет», м. Чернівці*

Актуальність. Головне завдання превентивної медицини - не лікування хвороб, а виявлення змін в організмі, які здатні привести до захворювань, а також прийняття всіх можливих заходів, спрямованих на запобігання виникнення захворювань. Вже історично склалося, що людина звертається до лікаря тоді, коли має певну проблему. Як тільки з'являються ті або інші фізичні прояви, що заважають спокійно жити, ми починаємо шукати спеціаліста, який має настановити на подальші дії. Так виглядає класична медицина. Але зараз поступово розповсюджується новий тренд: слідкувати за своїм здоров'ям повсякчасно.

На перший погляд і профілактична, і превентивна медицина займаються одним і тим же, але це не зовсім так. Основна відмінність цих напрямів полягає в тому, що профілактичні заходи, як правило, спрямовані на досить велику групу людей, тоді як превентивна медицина займається кожною людиною окремо, враховуючи особливості конкретного організму. Таким чином, фахівець працює з кожним пацієнтом по системі індивідуального підходу, що значно підвищує ефективність проведених заходів.

Мета. Охарактеризувати роль превентивної медицини у сучасній охороні здоров'я України.

Методи дослідження. До основних методів превентивної медицини належать генетичне і біохімічне дослідження, а також інноваційні способи дослідження внутрішніх систем людини. Після того як лікар представить загальну картину стану організму і визначиться з найбільш ймовірними чинниками ризику, він зможе скласти план попередження можливих захворювань.

Результати. В даний час найбільш затребуваним напрямком превентивної медицини є розвиток методів ранньої діагностики захворювань. Як відомо, прояви помітні на УЗД, рентгенограмах та ін., є ознаками хвороб, які вже активно розвиваються. Для виявлення хвороб задовго до появи таких ознак застосовують сучасні методи діагностики, наприклад, за останнє десятиліття з'явилося безліч нових технік для виявлення порушень у роботі внутрішніх систем людини, що дозволило робити більш якісні прогнози. Тим не менш багато недуг ще складно діагностувати заздалегідь. Також фахівці намагаються винайти більш ефективні методи зменшення ризику виникнення захворювань і способи зупинити розвиток хвороб, що також важливо.

Саме тому все більше уваги приділяється розвитку так званої превентивної медицини, що покликана завчасно діагностувати певну хворобу. Результати комплексної превентивної діагностики (КПД) дозволяють звернутися до лікаря раніше, аніж організм почне відчутно реагувати на проблему, і, отже, швидше обрати стратегію лікування. Програму КПД підбирають лікарі, враховуючи основні фактори ризику, вікові категорії, стать людини. Таке комплексне обстеження, яке стає все більш популярним у медичних закладах, є цінним в першу чергу для самої людини, адже вона може успішно контролювати своє здоров'я. Прикладом може слугувати розроблена медичною лабораторією онлайн платформа. Відвідувачі самостійно проходять тести, які дозволяють оцінити ризик певного захворювання (інфаркт та інсульт, рак простати, діабет), після чого можна отримати усю необхідну інформацію про причини, профілактику та програму КПД щодо цього захворювання. Чому це потрібно? Лікарі наводять сумну статистику – кожний сьомий чоловік в Україні від 50 років з виявленою онкопатологією хворий на рак передміхурової залози. І це – тільки офіційно діагностовані випадки із Національного реєстру раку. За даними Інституту серця МОЗ України в середньому на рік фіксується приблизно 50 тисяч випадків інсульту і близько 100 тисяч – інфарктів. 80% випадків захворювання цукровим діабетом другого типу можна уникнути у випадку вчасного діагностування. Ці дані є дуже показовими – переважна

більшість йде до лікаря тоді, коли вже дійсно зрозуміло, що тілу зле. Але існують різноманітні діагностичні методи, які дозволяють отримати цінні дані набагато раніше, аніж з'являться навіть тільки перші прояви.

Наприклад, одна з головних причин розвитку серцево-судинних захворювань – це атеросклероз – результат відкладення холестерину та інших ліпідів на внутрішній оболонці артерій. Задля профілактики людям віком від 40 років бажано раз на рік здавати ліпідограну та контролювати її результати. Навіть проста корекція способу життя дозволяє істотно знизити ризик інфарктів та інсультів.

Інша проблема, яка є дуже нагальною – рак. На жаль, часто його діагностують на тій стадії, коли необхідно серйозне оперативне та медикаментозне лікування. Із раком простати до лікарів часто звертаються вже тоді, коли хвороба досить відчутна. Але діагностувати його можна набагато раніше, відстежуючи так званий простат-специфічний антиген. Підвищення рівня антигену може сигналізувати не тільки про рак, але і про появу доброякісної пухлини або простатиту. Саме тому контроль простат-специфічного антигену рекомендується усім чоловікам віком від 45 років.

Ще одна хвороба, розвиток якої можна попередити за допомогою ранньої діагностики – цукровий діабет. Найпоширеніша форма діабету – цукровий діабет другого типу: інсулін виробляється у достатній кількості, але клітини його просто не сприймають. Діагностувати діабет та, при необхідності, контролювати його, допоможе тест на глікований гемоглобін та рівень глюкози у крові. Ці показники є дуже інформативними та дозволяють вчасно скоригувати спосіб життя, знижуючи негативні наслідки хвороби.

Висновки. Таким чином, превентивна медицина – дуже важливий і перспективний напрям. У розвиток цієї методики вносять внесок тисячі фахівців з усього світу, регулярно проводяться нові дослідження, що дозволяють лікарям більш точно прогнозувати можливі хвороби.